

گزارش رقابت پذیری جهانی

WORLD
ECONOMIC
FORUM

COMMITTED TO
IMPROVING THE STATE
OF THE WORLD

سال ۲۰۱۱-۲۰۱۰ میلادی

دفتر مطالعات آماری و راهبردی صنعت نساجی

انجمن صنایع نساجی ایران

گردآوری، ترجمه و تنظیم: مریم فرزندی

اردی بهشت ۱۳۹۰

«استفاده از مطالب این جزوه فقط با اخذ مجوز از انجمن صنایع نساجی ایران و با ذکر منبع مجاز است.»

فهرست مطالب

- ۱.....گزارش رقابت‌پذیری جهانی ۲۰۱۰/۱۱.....
- ۱..... ۱۲ رکن رقابت‌پذیری.....
- ۱..... چگونه اطلاعات مربوط به کشورها را تفسیر کنیم؟.....
- ۳..... رکن اول : سازمان‌ها.....
- ۵..... رکن دوم : زیرسازی.....
- ۶..... رکن سوم: محیط اقتصاد کلان.....
- ۷..... رکن چهارم: سلامت و تحصیلات ابتدایی.....
- ۸..... رکن پنجم : آموزش عالی.....
- ۹..... رکن ششم: کارآیی بازار کالاها.....
- ۱۱..... رکن هفتم : کارآیی بازار کار.....
- ۱۲..... رکن هشتم : توسعه بازار مالی.....
- ۱۳..... رکن نهم: آمادگی تکنولوژیکی.....
- ۱۴..... رکن دهم : اندازه بازار.....
- ۱۵..... رکن یازدهم : پیشرفت کسب و کار.....
- ۱۶..... رکن دوازدهم : نوآوری.....
- ۱۷..... رابطه بین ۱۲ رکن.....

گزارش رقابت‌پذیری جهانی ۲۰۱۰/۱۱

بیش از ۳ دهه است که گزارش رقابت‌پذیری جهانی که همه ساله توسط **مجمع اقتصاد جهانی** منتشر می‌شود، به بررسی عوامل متعددی که منجر به رشد و شکوفایی اقتصادهای ملی می‌شوند می‌پردازد. هدف این گزارش ارائه ابزاری است که سیاست‌گذاران و رهبران صنایع بتوانند موانع موجود در راه رقابت‌پذیری را بشناسند و بهترین استراتژی‌ها و سیاست‌ها را درپیش گیرند تا بر آن‌ها غلبه کنند.

از سال ۲۰۰۵ مجمع اقتصاد جهان بررسی‌های رقابتی خود را بر اساس **شاخص رقابت‌پذیری جهانی (GCI)** انجام می‌دهد که یک شاخص مناسب مقایسه‌ای برای اندازه‌گیری رقابت است. **ما رقابت را توسط مجموعه‌ای از نهادها، سیاست‌ها و عواملی تعریف می‌کنیم که سطح بهره‌وری یک کشور را تعیین می‌کنند. سطح بهره‌وری نیز به نوبه خود سطح رفاه و شکوفایی به دست آمده در یک اقتصاد را تعیین می‌کند. به عبارت دیگر اقتصادهای رقابتی‌تر در آمد بیشتری برای شهروندان خود ایجاد می‌کنند.** سطح بهره‌وری، نرخ بازگشت سرمایه‌گذاری (فیزیکی، انسانی و تکنولوژیکی) در یک اقتصاد را نیز تعیین می‌کند. بهره‌وری یک کشور نشان‌دهنده توانایی آن در ایجاد درآمد بالا و نیز یک تعیین‌کننده بازده سرمایه‌گذاری، که عاملی کلیدی برای پتانسیل رشد اقتصادی است، می‌باشد.

۱۲ رکن رقابت‌پذیری

عوامل زیادی تعیین‌کننده بهره‌وری و رقابت‌پذیری هستند. GCI متوسط وزن عوامل مختلفی است که هر کدام، یکی از جنبه‌های متعدد رقابت‌پذیری را اندازه می‌گیرند. این عوامل در ۱۲ رکن رقابت‌پذیری اقتصادی طبقه‌بندی شده‌اند.

چگونه اطلاعات مربوط به کشورها را تفسیر کنیم؟

۱- برای کشورهایی که رتبه GCI آنها بین ۱ تا ۱۰ قرار دارد، عواملی که رتبه آنها بین ۱ تا ۱۰ است، مزیت رقابتی آن کشور محسوب می‌شوند.

۲- برای کشورهایی که رتبه GCI آنها بین ۱۱ تا ۵۰ قرار دارد، عواملی که رتبه آنها بهتر از رتبه GCI آن کشور است، مزیت رقابتی آن کشور محسوب می‌شوند.

۳- برای کشورهایی که رتبه GCI آنها از ۵۰ بدتر است، عواملی که رتبه آنها بهتر از ۵۱ است، مزیت رقابتی آن کشور محسوب می‌شوند.

رتبه GCI ایران در بین کشورهای جهان ۶۹ است و مورد سوم در مورد آن صدق می‌کند.

تذکره: مواردی که با علامت * در جداول ارکان مختلف مشخص شده‌اند، عواملی هستند که ایران در آنها دارای مزیت رقابتی است (رتبه‌ی ایران در این عوامل بهتر از ۵۱ است)

رکن اول : سازمان‌ها

محیط سازمانی توسط چارچوب‌های اداری و قانونی که در آن افراد، شرکت‌ها و دولت‌ها برای تولید درآمد و اقتصاد به تعامل می‌پردازند، تعیین می‌شود. با توجه به افزایش نقش مستقیم نهادها در اقتصاد بسیاری از کشورها، اهمیت وجود محیطی سالم و عادلانه در سازمان‌ها در دوران بحران اقتصادی بیشتر آشکار شد.

نقش سازمان‌ها فراتر از چارچوب‌های قانونی می‌رود. نگرش دولت نسبت به آزادی و بازارها و کارایی فعالیت‌های آن نیز بسیار مهم است. **بوروکراسی بیش از حد، مقررات دست و پاگیر، فساد، عدم صداقت در ارتباط با مردم، نبود شفافیت و اعتماد، و وابستگی سیستم قضایی به مسائل سیاسی از جمله مواردی است که هزینه‌های زیادی به اقتصاد یک سازمان تحمیل می‌کند و فرآیند توسعه اقتصادی آن را کند می‌نماید.** علاوه بر این، مدیریت صحیح امور مالی عمومی نیز برای اعتمادسازی در محیط کسب و کار ملی حیاتی است.

اگرچه متون اقتصادی بر روی سازمان‌های دولتی تمرکز می‌کنند، سازمان‌های خصوصی نیز عناصر مهمی در فرآیند تولید ثروت بشمار می‌روند. بحران اقتصادی اخیر که همراه با رسوایی شرکت‌های بزرگ و متعددی شد، اهمیت استانداردهای حسابداری، گزارش‌دهی و شفاف‌سازی را به منظور جلوگیری از کلاهبرداری و سوءمدیریت، اطمینان از مدیریت مناسب، حفظ اعتماد سرمایه‌گذاران و مشتری‌ها پررنگ‌تر نمود. اقتصاد توسط سازمان‌هایی که صادقانه اداره می‌شوند و مدیرانی که در ارتباطشان با دولت، شرکت‌های دیگر و عموم مردم اصول اخلاقی را رعایت می‌کنند، به خوبی اداره می‌شود.

رتبه ایران در بین ۱۳۹ کشور ^۱	۱. سازمان‌ها
۷۰	۱.۰۱. حقوق مالکیت
۱۱۴	۱.۰۲. حمایت از مالکیت فکری
۶۲	۱.۰۳. سوءاستفاده از سرمایه عمومی
۳۹*	۱.۰۴. اعتماد مردم به سیاستمداران
۶۹	۱.۰۵. پرداخت‌های غیرقانونی و رشوه
۶۵	۱.۰۶. استقلال قضائی
۴۸*	۱.۰۷. استثنا قائل شدن نسبت به کسی در تصمیمات دولتی
۸۵	۱.۰۸. ولخرجی در مخارج دولت
۹۹	۱.۰۹. تحمیل کردن مقررات دولتی
۷۹	۱.۱۰. بهره‌وری از چارچوب‌های قانونی در حل و فصل مناقشات
۱۱۲	۱.۱۱. بهره‌وری از چارچوب قانونی در به چالش کشیدن مقررات
۱۲۴	۱.۱۲. شفافیت در سیاست گذاری دولت
۱۱۹	۱.۱۳. هزینه‌های تروریسم
۱۰۱	۱.۱۴. هزینه‌های جرم و خشونت
۱۰۲	۱.۱۵. جرم و جنایت سازمان یافته
۵۳	۱.۱۶. اطمینان به خدمات پلیس
۸۴	۱.۱۷. رفتار اخلاقی شرکتها
۱۰۷	۱.۱۸. قدرت ممیزی و گزارش دهی استاندارد
۱۰۱	۱.۱۹. کارایی هیئت مدیره در شرکت
۹۸	۱.۲۰. حمایت از منافع اقلیت سهامداران
۱۲۷	۱.۲۱. قدرت حفاظت از سرمایه‌گذار

^۱ . اطلاعات ایران از مرکز مطالعات اقتصادی و نظرسنجی اتاق بازرگانی صنایع و معادن ایران به ریاست آقای حامد روحانی برگرفته شده است.

رکن دوم: زیرسازی

زیرسازی گسترده و کارا برای تضمین عملکرد موثر اقتصادی امری ضروری است چرا که تعیین مکان فعالیت اقتصادی و انواع فعالیت‌ها و بخش‌هایی که می‌توانند توسعه یابند مهم است. زیرسازی مناسب و گسترده تأثیر فاصله بین مناطق را کاهش می‌دهد و ارتباط میان بازارها و مناطق مختلف را با هزینه کمتری روبرو می‌کند.

روش‌های مناسب و کارآمد انتقال مانند جاده، راه آهن، بنادر و فرودگاه‌های باکیفیت این امکان را به فعالان اقتصادی می‌دهد تا کالاها و خدمات خود را مطمئن و به موقع به بازار برسانند. اقتصاد به تأمین الکتریسیته نیز وابسته است. چنانچه الکتریسیته بدون قطعی و کمبود تأمین شود، سازمانها و کارخانه‌ها می‌توانند بی‌وقفه فعالیت کنند. در نهایت، شبکه ارتباطات راه دور مستمر و گسترده امکان جریان سریع و آزاد اطلاعات را به وجود می‌آورد که منجر به افزایش بازده کلی اقتصادی می‌گردد و این اطمینان را به وجود می‌آورد که تصمیم‌گیری‌ها توسط فعالان اقتصادی و با توجه به تمام اطلاعات موجود مربوطه اتخاذ شده است.

رتبه ایران در بین ۱۳۹ کشور	۲. زیرسازی
۷۵	۲.۰۱. کیفیت زیرساخت های کلی
۷۴	۲.۰۲. کیفیت جاده ها
۵۳	۲.۰۳. کیفیت زیرساخت های راه آهن
۸۴	۲.۰۴. کیفیت زیرساخت های بنادر
۱۳۰	۲.۰۵. کیفیت زیرساخت های حمل و نقل هوایی
۵۰*	۲.۰۶. شرکت های هواپیمایی در دسترس
۷۰	۲.۰۷. کیفیت برق
۳۶*	۲.۰۸. خطوط تلفن ثابت
۹۵	۲.۰۹. اشتراک تلفن همراه

رکن سوم: محیط اقتصاد کلان

ثبات فضای اقتصاد کلان برای کسب و کار و بطور کلی رقابت‌پذیری یک کشور بسیار با اهمیت است. با وجود اینکه ثبات اقتصاد کلان به تنهایی موجب افزایش بهره‌وری یک کشور نمی‌شود اما بی‌نظمی و اغتشاش در آن به اقتصاد جامعه صدمه وارد می‌کند. اگر دولت در حال پرداخت بهره بالای بدهی‌های گذشته‌اش باشد نمی‌تواند به خوبی و بطور کارآمد در جامعه خدمات ارائه دهد. زمانی که نرخ تورم خارج از کنترل باشد، شرکت‌ها نمی‌توانند بطور مؤثر فعالیت کنند. بطور کلی می‌توان گفت تا زمانی که فضای اقتصاد کلان ثابت نباشد، اقتصاد نمی‌تواند به صورت ثابت رشد نماید.

رتبه ایران در بین ۱۳۹ کشور	۳. محیط اقتصاد کلان
۴۳*	۳.۰۱. تعادل بودجه دولت
۲۶*	۳.۰۲. نرخ پس‌انداز ملی
۱۲۱	۳.۰۳. تورم
۳*	۳.۰۴. نرخ گسترش بهره
۱۷*	۳.۰۵. بدهی دولت
۹۷	۳.۰۶. رتبه‌بندی اعتباری کشور

رکن چهارم: سلامت و تحصیلات ابتدایی

یک محیط کاری سالم برای بهره‌وری و رقابت‌پذیری کشور لازم و حیاتی است. کارکنان بیمار نمی‌توانند از پتانسیل‌شان استفاده کنند و بهره‌وری پایین‌تری خواهند داشت. سلامت پایین هزینه‌های قابل توجهی به مشاغل وارد می‌کند چرا که کارمندان بیمار غالباً غایب هستند و یا بهره‌وری پایین‌تری دارند. **بنابراین سرمایه‌گذاری بر روی خدمات بهداشت و سلامت بر روی اقتصاد تأثیر می‌گذارد.**

علاوه بر بهداشت، این رکن بر روی مقدار و کیفیت تحصیلات مردم نیز اشاره دارد که امروزه در اقتصاد بسیار پراهمیت است. **تحصیلات ابتدایی کارآیی و بهره‌وری هریک از کارکنان را بالا می‌برد.** علاوه بر این، کارکنانی که تحصیلات کمی دارند، تنها قادر به انجام کارهای ساده‌ی دستی هستند و برایشان بسیار مشکل است که خود را با فرآیندها و تکنیک‌های پیشرفته‌تر تولید سازگار کنند. فقدان تحصیلات ابتدایی می‌تواند در برابر توسعه‌ی مشاغل محدودیت ایجاد کند.

رتبه ایران در بین ۱۳۹ کشور	۴. سلامت و تحصیلات ابتدایی
۸۶	۴.۰۱. تاثیر کسب و کار از مالاریا
۸۷	۴.۰۲. شیوع مالاریا
۷۶	۴.۰۳. تاثیر کسب و کار از سل
۴۳*	۴.۰۴. شیوع سل
۶۶	۴.۰۵. تاثیر کسب و کار از ایدز
۵۵	۴.۰۶. شیوع ایدز
۹۴	۴.۰۷. مرگ و میر کودکان
۸۷	۴.۰۸. امید به زندگی
۷۰	۴.۰۹. کیفیت آموزش ابتدایی
۵*	۴.۱۰. نرخ ثبت نام آموزش ابتدایی

رکن پنجم: آموزش عالی

آموزش عالی برای اقتصادی که می‌خواهد رشد کند و فراتر از تولیدات و فرآیندهای ساده برود الزامی

است. به ویژه اینکه اقتصاد جهانی امروز نیاز به کشورهایی دارد که کارگرانی را پرورش می‌دهند که می‌توانند به سرعت خود را با محیط و نیازهای متغیر سیستم تولید هماهنگ کنند.

با توجه به اهمیت آموزش حین کار کارکنان، میزان آموزشی که دیده‌اند نیز در این رکن مورد توجه قرار می‌گیرد تا از مستمر بودن به‌روز رسانی مهارتشان اطمینان حاصل گردد.

رتبه ایران در بین ۱۳۹ کشور	۵. آموزش عالی
۸۹	۵.۰۱. نرخ ثبت نام آموزش متوسطه
۶۲	۵.۰۲. نرخ ثبت نام دوران سوم آموزش و پرورش
۱۰۸	۵.۰۳. کیفیت نظام آموزشی
۴۱*	۵.۰۴. کیفیت آموزش ریاضی و علوم
۸۷	۵.۰۵. کیفیت مدیریت مدارس
۱۱۴	۵.۰۶. دسترسی به اینترنت در مدارس
۷۴	۵.۰۷. دسترسی محلی به خدمات پژوهشی و آموزشی
۱۳۲	۵.۰۸. وسعت آموزش کارکنان

رکن ششم: کارآیی بازار کالاها

کشورهایی که بازار کالاهای آنها فعال و مؤثر است از شرایط خوبی برای تولید ترکیب مناسبی از محصولات، با توجه به شرایط عرضه و تقاضا برخوردارند و نیز اطمینان دارند که کالاها بطور مناسبی در بازار داد و ستد می‌شوند. رقابت سالم در بازار، چه داخلی و چه خارجی، در کارآیی بازار حائز اهمیت است و بهره‌وری مشاغل افزایش می‌یابد و شرکت‌هایی که بهره‌ورتر هستند محصولاتشان در بازار تقاضای بیشتری داشته و بیشتر پیشرفت می‌کنند. بهترین محیط ممکن برای تبادل کالاها باید حداقل موانع در برابر فعالیت مشاغل از طریق مداخلات دولتی را فراهم کند. به عنوان مثال مالیات‌های سنگین مانع رقابت می‌شود و نیز قوانین محدودکننده و تبعیض آمیز، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و تجارت بین‌المللی را محدود می‌کند. کارایی بازار به شرایط تقاضا نیز بستگی دارد. با توجه به برخی دلایل تاریخی و فرهنگی، ممکن است تقاضای مشتریان در برخی کشورها بیشتر باشد. این امر یک مزیت رقابتی بسیار مناسب فراهم می‌کند چرا که باعث می‌شود شرکت‌ها خلاق‌تر و مشتری‌مدار باشند.

رتبه ایران در بین ۱۳۹ کشور	۶. کارایی بازار کالاها
۱۱۲	۶.۰۱. شدت رقابت محلی
۵۴	۶.۰۲. میزان تسلط بازار
۵۹	۶.۰۳. اثر سیاست‌های ضد انحصاری
۷۲	۶.۰۴. وسعت و اثر مالیات
۸۰	۶.۰۵. نرخ مالیات
۵۷	۶.۰۶. تعداد مراحل مورد نیاز برای شروع یک کسب و کار
۳۰*	۶.۰۷. زمان مورد نیاز برای شروع یک کسب و کار
۶۰	۶.۰۸. هزینه‌های سیاسی کشاورزی
۱۳۵	۶.۰۹. نفوذ موانع تجاری
۱۳۵	۶.۱۰. تعرفه تجارت

رتبه ایران در بین ۱۳۹ کشور	۶. کارایی بازار کالاها
۱۳۹	۶.۱۱. نفوذ مالکیت خارجی
۱۲۹	۶.۱۲. تاثیر کسب و کار از مقررات مربوط به سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی
۱۱۴	۶.۱۳. فشار روش‌های مرسوم
۱۱۴	۶.۱۴. درجه مشتری‌مداری
۶۴	۶.۱۵. مهارت خریدار

رکن هفتم: کارآیی بازار کار

کارایی و انعطاف‌پذیری بازار کار برای اطمینان از اینکه کارکنان در مؤثرترین موقعیت قرار گرفته‌اند و برای اقتصاد جامعه کارآمد هستند و بیشترین تلاش ممکن را برای شغلشان انجام می‌دهند، ضروری است. همچنین بازار کار باید این توانایی را داشته باشد که با هزینه‌ی کم و سرعت زیاد بتواند کارکنان را از یک فعالیت اقتصادی به موقعیتی دیگر بفرستد.

بازار کار مؤثر به گونه‌ای است که رابطه‌ی مشخصی بین تلاش کارکنان و پاداش آن‌ها به وجود می‌آورد و محیط کار را به گونه‌ای فراهم می‌کند که عدالت بین زنان و مردان برقرار باشد.

رتبه ایران در بین ۱۳۹ کشور	۷. کارایی بازار کار
۱۱۸	۷.۰۱. همکاری کارفرما - کارگر
۱۲۷	۷.۰۲. انعطاف‌پذیری تعیین دستمزد
۷۵	۷.۰۳. انعطاف‌ناپذیری اشتغال
۹۰	۷.۰۴. شیوه‌های استخدام و اخراج
۱۰۸	۷.۰۵. هزینه رفع اشکالات
۱۱۱	۷.۰۶. دستمزد و بهره‌وری
۱۲۱	۷.۰۷. تکیه بر مدیریت حرفه‌ای
۱۰۹	۷.۰۸. فرار مغزها
۱۲۶	۷.۰۹. مشارکت زنان به عنوان نیروی کار

رکن هشتم: توسعه بازار مالی

بحران مالی اخیر نقش مهم عملکرد مناسب بخش مالی در فعالیتهای اقتصادی را به خوبی مشخص کرد. **یک بخش مالی مؤثر، منابعی که توسط شهروندان یک کشور ذخیره شده و یا از خارج از کشور وارد اقتصاد شده را به بهره‌ورترین موارد اختصاص می‌دهد. همچنین منابع را صرف سرمایه‌گذاری بر روی پروژه‌هایی می‌کند که بیشترین نرخ بازگشت سرمایه را دارند.** یک ارزیابی دقیق و مناسب از ریسک پروژه نیز عنصری کلیدی و لازم است. سرمایه‌گذاری بر روی مشاغل نیز برای بهره‌وری ضروری است. بنابراین اقتصادها نیازمند بخش مالی قوی و کارآمدی هستند که سرمایه‌ی لازم برای بخش خصوصی را از منابعی همچون بانک‌ها، اوراق بهادار معتبر، وام‌ها و غیره تأمین نماید. اهمیت دسترسی به سرمایه هم در کشورهای توسعه یافته و هم در کشورهای در حال توسعه توسط شرکت‌هایی که با بحران نقدینگی روبرو شده‌اند درک شده است. به منظور تحقق این امر، بانک‌ها باید صادقانه و شفاف عمل کنند و بازار مالی نیازمند قوانینی است که از سرمایه‌گذاران و فعالین اقتصادی حمایت کند.

رتبه ایران در بین ۱۳۹ کشور	۸ توسعه بازار مالی
۱۳۳	۸.۰۱ دسترسی به خدمات مالی
۱۲۹	۸.۰۲ توانایی استفاده از خدمات مالی
۸۲	۸.۰۳ تأمین مالی از طریق بازار سهام محلی
۱۳۶	۸.۰۴ سهولت دسترسی به وام
۱۳۳	۸.۰۵ دسترسی به سرمایه اقتصادی
۱۲۴	۸.۰۶ محدودیت جریان سرمایه
۱۱۳	۸.۰۷ درستی بانک‌ها
۸۸	۸.۰۸ مقررات مبادلات اوراق بهادار
۸۶	۸.۰۹ شاخص حقوق قانونی

رکن نهم: آمادگی تکنولوژیکی

در دنیای امروزی، تکنولوژی تبدیل به عنصر مهمی در رقابت و موفقیت شرکت‌ها شده است. این رکن توانایی یک اقتصاد برای استفاده از تکنولوژی‌های موجود در جهت افزایش بهره‌وری صنایع را اندازه می‌گیرد و بر روی میزان نفوذ فن‌آوری ارتباطات و اطلاعات (ICT) در فعالیتهای و فرآیندهای تولیدی روزانه، به منظور افزایش کارایی و قابلیت رقابت، تأکید ویژه‌ای دارد. امروزه ICT تبدیل به هدف کلی تکنولوژی شده است و نقش بسیار مهمی در صنایع دارد و جزء زیرساخت‌های لازم برای هر صنعتی بشمار می‌رود. بنابراین دسترسی و استفاده از ICT از عوامل کلیدی برای آمادگی تکنولوژیکی کشورها به حساب می‌آید. شرکت‌های فعال در یک کشور باید به اطلاعات جدیدترین محصولات دسترسی داشته و امکان استفاده از آنها را داشته باشند.

لازم است که بین امکان دسترسی به اطلاعات در یک کشور با توانایی آن کشور در ایجاد و گسترش مرزهای دانش تفاوت قائل شویم. به همین جهت آمادگی تکنولوژیکی از نوآوری که در رکن دوازدهم بررسی خواهد شد، جدا شده است.

رتبه ایران در بین ۱۳۹ کشور	۹. آمادگی تکنولوژیکی
۱۲۳	۹.۰۱. دسترسی به آخرین فن‌آوری
۱۱۶	۹.۰۲. سطح جذب فن‌آوری شرکتها
۱۱۴	۹.۰۳. سرمایه گذاری مستقیم خارجی و انتقال فن‌آوری
۶۰	۹.۰۴. کاربران اینترنت
۱۰۱	۹.۰۵. آبونمان اینترنت
۹۹	۹.۰۶. پهنای باند اینترنت

رکن دهم : اندازه بازار

اندازه بازار بر روی بهره‌وری تأثیرگذار است چراکه بازارهای بزرگ این امکان را به شرکت‌ها می‌دهند که از آن بهره‌برداری کنند. بطور سنتی بازارهای در دسترس شرکت‌ها، در مرزهای ملی آن محدود شده‌اند. در عصر جهانی شدن بازارهای بین‌المللی جانشین بازارهای داخلی گشته‌اند، خصوصاً برای کشورهای کوچک. شواهد تجربی گسترده‌ای وجود دارند که نشان می‌دهند آزادی تجاری بطور مثبت با رشد در ارتباط است. حتی درحالی‌که برخی تحقیقات ممکن است استحکام این رابطه را زیر سؤال ببرند، اما برداشت عمومی این است که تجارت بطور مثبتی بر رشد تأثیر می‌گذارد، خصوصاً در کشورهایی که بازار داخلی کوچکی دارند. بنابراین **در تعیین اندازه بازار شرکت‌ها، صادرات می‌تواند جانشین تقاضای داخلی باشد.**

رتبه ایران در بین ۱۳۹ کشور	۱۰. اندازه بازار
۱۸*	۱۰.۰۱. اندازه بازار داخلی
۲۵*	۱۰.۰۲. اندازه بازار خارجی

رکن یازدهم : پیشرفت کسب و کار

کسب و کار پیشرفته منجر به بهره‌وری بالاتر در تولید کالاها و خدمات می‌گردد و افزایش بهره‌وری به رقابت‌پذیر بودن یک جامعه کمک می‌کند. کیفیت شبکه‌های کار و صنایع تأمین‌کننده در یک کشور که توسط تعداد و کیفیت تأمین‌کننده‌های محلی و میزان تأثیر متقابل آنها بر یکدیگر اندازه‌گیری می‌شود، حائز اهمیت است. زمانی که شرکت‌ها و تأمین‌کننده‌های فعال در یک بخش خاص از نظر جغرافیایی به هم نزدیک باشند، کارایی به میزان زیادی افزایش می‌یابد، فرصت‌های بهتری برای نوآوری ایجاد می‌گردد و موانع برای ورود شرکت‌های جدید کاهش می‌یابد. فعالیت‌ها و استراتژی‌های هر شرکتی (برندسازی، بازاریابی، وجود زنجیره‌ی ارزش و تولید محصولات منحصربه‌فرد و پیشرفته) منجر به فرآیندهای تولیدی مدرن و پیشرفته می‌گردد.

رتبه ایران در بین ۱۳۹ کشور	۱۱. پیشرفت کسب و کار
۵۶	۱۱.۰۱. مقدار منبع محلی
۱۲۵	۱۱.۰۲. کیفیت منابع محلی
۹۱	۱۱.۰۳. توسعه خوشه
۱۰۲	۱۱.۰۴. طبیعت مزیت رقابتی
۹۴	۱۱.۰۵. وسعت زنجیره ارزش
۱۵*	۱۱.۰۶. کنترل توزیع بین‌المللی
۷۵	۱۱.۰۷. فرآیند تولید پیشرفته
۱۰۷	۱۱.۰۸. وسعت بازاریابی
۱۲۱	۱۱.۰۹. تمایل به تفویض اختیارات

رکن دوازدهم: نوآوری

آخرین رکن رقابت، نوآوری تکنولوژیکی است. با وجود آنکه مؤسسات در حال توسعه، زیرسازی، افزایش ثبات اقتصاد کلان و یا بهبود منابع انسانی همگی می‌توانند دستاورد قابل توجهی به وجود آورند، اما بنظر می‌رسد که به مرور بازده این عوامل کاهش یابد. این امر در مورد کارآیی کارکنان، مسائل مالی و بازار کالاها نیز صادق است. **تنها با نوآوری تکنولوژیکی است که در دراز مدت می‌توان به استانداردهای زندگی دست یافت.**

اگرچه کشورهایی که کمتر توسعه یافته هستند همچنان می‌توانند بهره‌وری خود را به وسیله‌ی تطبیق دادن خود با تکنولوژی‌های موجود و یا بهبود دادن بخش‌های مختلف افزایش دهند، اما در کشورهایی که در سطح توسعه‌ی نوآوری هستند، این روش‌ها دیگر جوابگو نخواهند بود. در این کشورها، شرکت‌ها می‌بایست محصولات و فرآیندهای جدیدی طراحی و ایجاد کنند تا بتوانند در عرصه‌ی رقابت باقی بمانند. این امر نیازمند محیطی است که برای نوآوری مساعد باشد و توسط بخش‌های خصوصی و دولتی حمایت شود. این امر به معنی سرمایه‌گذاری مناسب در بخش تحقیق و توسعه (R&D) به ویژه توسط بخش خصوصی، وجود مؤسسات بسیار با کیفیت در زمینه‌ی تحقیقات علمی، همکاری گسترده‌ی دانشگاه و صنعت در زمینه تحقیقات، و حمایت از مالکیت فکری است. در میان عدم اطمینان اقتصادی موجود، مقاومت در برابر فشارها و کاهش ندادن بودجه بخش R&D بسیار مهم است - چه در بخش خصوصی و چه در بخش دولتی - چرا که این بخش برای رشد و پیشرفت در آینده بسیار با اهمیت است.

رتبه ایران در بین ۱۳۹ کشور	۱۲. عوامل نوآوری و مهارت
۶۸	۱۲.۰۱. ظرفیت برای نوآوری
۵۲	۱۲.۰۲. کیفیت مؤسسات تحقیقات علمی
۱۰۷	۱۲.۰۳. هزینه شرکت در تحقیق و توسعه
۹۷	۱۲.۰۴. همکاری دانشگاه و صنعت در تحقیق و توسعه
۶۰	۱۲.۰۵. تدارکات دولت در مورد محصولات پیشرفته
۳۷*	۱۲.۰۶. در دسترس بودن دانشمندان و مهندسان
۸۰	۱۲.۰۷. اختراعات سودمند به ازای هر میلیون نفر جمعیت

رابطه بین ۱۲ رکن

با وجود اینکه ما آمار مربوط به هر رکن را بطور جداگانه آورده‌ایم اما باید توجه کرد که این ارکان مستقل نیستند و عموماً بر روی یکدیگر اثر می‌گذارند. ضعف هر یک از این ارکان بر روی ارکان دیگر نیز تأثیر منفی می‌گذارد. به عنوان مثال نوآوری (رکن ۱۲) بدون داشتن نیروی ماهر و تحصیل‌کرده (رکن ۴ و ۵) که بتوانند تکنولوژی‌های جدید را فراگرفته و خود را با آن تطبیق دهند، بسیار مشکل خواهد بود. همچنین بدون داشتن پشتوانه مالی مناسب (رکن ۸) برای بخش تحقیق و توسعه و یا بدون داشتن بازار کالای مناسب (رکن ۶) نوآوری امکان‌پذیر نخواهد بود. با وجود اینکه این ارکان به یکدیگر مرتبط هستند، در این گزارش اطلاعات هر یک از آنها با جزئیات برای جمهوری اسلامی ایران آورده شده است تا مشخص شود که در کدام زمینه نیازمند بهبود است.

منبع:

WORLD ECONOMIC FORUM; The Global Competitiveness Report ۲۰۱۰-۲۰۱۱

ترجمه و تنظیم: مریم فرزندی

دفتر مطالعات آماری و راهبردی صنعت نساجی

انجمن صنایع نساجی ایران

اردی‌بهشت ۱۳۹۰